

Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогикалық университеті
Казахский национальный педагогический университет имени Абая
Abai Kazakh National Pedagogical University

ХАБАРШЫ ВЕСТНИК

«Филология ғылымдары» сериясы
Серия «Филологические науки»
Series «Philological sciences»
№ 4 (90), 2024

Алматы, 2024

Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогикалық университеті
Казахский национальный педагогический университет имени Абая
Abai Kazakh National Pedagogical University

ХАБАРШЫ ВЕСТНИК

«Филология ғылымдары» сериясы
Серия «Филологические науки»
Series «Philological sciences»
№ 4 (90), 2024

Абай атындағы
Қазақ ұлттық педагогикалық
университеті

ХАБАРШЫ
«Филология ғылымдары» сериясы
№4 (90), 2024 ж.

Шығару жиілігі – жылына 4 нөмір.
2000 ж. бастап шығады.

Бас редактор:
филол.ғ.д., проф. Абишева С.Д.

Бас редактордың орынбасары:
филол. ғ. д., проф. Есенова К.У.

Ғылыми редактор:
PhD, қауымд. проф. м.а. Сабирова Д.А.

Редакциялық алқа:
филол. ғ. к., қауымд. проф. Жиренов С.А.
филол. ғ. к., қауымд. проф. Сатемирова Д.А.
филол.ғ.д., проф., Эл-Фараби ат. ҚазҰУ

Джолдасбекова Б.У.
пед.ғ.д., проф., эл-Фараби ат. ҚазҰУ

Салханова Ж.Х.
филол.ғ.д., проф., ҚазҰҚызПУ

Кынова Ж.К.
PhD, қауымд. проф.м.а., Т. Жүргенов ат.
Қазақ ұлттық өнер академиясы

Жалалова А.М.
филол.ғ.д., доцент, Таулы Алтай
мемлекеттік университеті

Алексеев П.В. (Ресей)
филол. ғ.д., проф., Ресей халықтар
достығы университеті

Бахтикереева У.М. (Ресей)
филол.ғ.д., проф., Варминь-Мазур
университеті Киклевич А.К. (Польша)

PhD, проф., Джордж Вашингтон
университеті Роллберг П. (АҚШ)
PhD, проф., Орталық Ланкашир
университеті

Табачникова О.М. (Ұлыбритания)

Жауапты хатшы:
PhD, қауымд. проф. м.а. Серикова С.К.

Техникалық хатшы:
филол.ғ.к., қауымд. проф. Османова З.Ж.

© Абай атындағы Қазақ ұлттық
педагогикалық университеті, 2024

Қазақстан Республикасының
Мәдениет және ақпарат министрлігінде
2009 жылы мамырдың 8-де тіркелген
№10109-Ж

Басуға 30.12.2024 қол қойылды.
Пішімі 60x84 1/8. Көлемі 15,1 е.б.т.
Тапсырыс 173.

050010, Алматы қаласы,
Достық даңғылы, 13.
Абай атындағы ҚазҰПУ
Абай атындағы Қазақ ұлттық
педагогикалық университетінің
«Ұлағат» баспасы

МАЗМҰНЫ
СОДЕРЖАНИЕ
CONTENT

ТІЛ БІЛІМІ
ЛИНГВИСТИКА
LINGUISTICS

Arkhangelskaya A. Magical gesture in the sign cultural and national space of Ukrainian and Russian phraseology..... 5

Архагельская А.М. Украин және орыс фразеологизмдерінің символдық-мәдени және ұлттық кеңістігіндегі сикырлы кимыл

Архагельская А.М. Магический жест в знаково-культурном и национальном пространстве украинской и русской фразеологии

Адибаева Ш.Т., Казабеева В.А. Классификация триггерных тем. К вопросу проведения судебной лингвистической экспертизы..... 15

Адибаева Ш.Т., Казабеева В.А. Трэггерлі тақырыптарды сыртқылау. Соттық лингвистикалық сараптама жүргізу мәселесіне қатысты

Adibayeva S., Kazabeyeva V. Classification of trigger topics. The issue of conducting forensic linguistic expertise

Кенжегалиева М.К. Көптілділік жағдайында жастар арасында қазақ тілін қолдану динамикасының өзгеруі..... 22

Кенжегалиева М.К. Изменение динамики использования казахского языка среди молодежи в условиях полиязычия

Kenzhegaliyeva M. Changes in the dynamics of the use of the Kazakh language among young people in the context of multilingualism

ӘДЕБИЕТТАНУ
ЛИТЕРАТУРОВЕДЕНИЕ
LITERARY STUDIES

Абишева С.Д., Атембаева Г.А., Хавайдарова М.М. Образ Казахстана в художественной литературе..... 34

Абишева С.Д., Атембаева Г.А., Хавайдарова М.М. Көркем әдебиеттегі Қазақстан бейнесі

Abisheva S., Atembayeva G., Khavaidarova M. The image of Kazakhstan in fiction

Бисенғали З.-Г.Қ., Жолдасқалиқызы Ә. «Даңқ пен дақпырт» романындағы дәуір шындығы..... 41

Бисенғали З.-Г.Қ., Жолдасқалиқызы А. Реалии эпохи в романе «Известность и молва»

Bisengali Z.-G., Zholdaskalikyzy A. The realities of the era in the novel «Fame and rumor»

Казахский национальный педагогический университет имени Абая

ВЕСТНИК

Серия «Филологические науки» №4 (90), 2024 г.

Периодичность – 4 номера в год. Выходит с 2000 года.

Главный редактор
д.филол.н., проф. Абишева С.Д.

Зам. гл. редактора
д.филол.н., проф. Есенова К.У.
Научный редактор
PhD, и.о.ассоц.проф. Сабирова Д.А.

Редакционная коллегия:
к.филол.н., ассоц. проф. Жиренов С.А.
к.филол.н., ассоц. проф. Сатемирова Д.А.
д.филол.н., проф., КазНУ имени Аль-Фараби Джолдасбекова Б.У.
д.пед.н., проф., КазНУ имени Аль-Фараби Салханова Ж.Х.
д.филол.н., проф., КазНУ имени Аль-Фараби Жынова Ж.К.
PhD, и.о.ассоц.проф. КазНАИ имени Т. Жургенова Жалалова А.М.
д.филол.н., доцент, Горно-Алтайский государственный университет Алексеев П.В. (Россия)
д.филол.н., проф., РУДН Бахтикерева У.М. (Россия)
д.филол.н., проф., Варминьско-Мазурский университет Киклевич А.К. (Польша)
PhD, проф., Университет Джорджа Вашингтона Роллберг П. (США)
PhD, проф., Университет Центрального Ланкашира Табачникова О.М. (Великобритания)

Ответственный секретарь:
PhD, и.о.ассоц.проф. Серикова С.К.

Технический секретарь:
к.филол.н., ассоц. проф. Османова З.Ж.

© Казахский национальный педагогический университет им. Абая, 2024

Зарегистрировано в Министерстве культуры и информации РК 8 мая 2009 г. №10109-Ж

Подписано в печать 30.12.2024.
Формат 60x84 1/8. Объем 15,1 уч.-изд.л.
Заказ 173.

050010, г. Алматы,
пр. Достык, 13. КазНПУ им. Абая

Издательство «Ұлағат»
Казахского национального педагогического университета имени Абая

Герчинска Д. Казахстанско-польские литературные связи: исследование взаимовлияния и культурного обмена..... 46

Герчинска Д. Қазақстан-Польша әдеби байланысы: өзара әсері және мәдени қарым-қатынасты зерттеу
Gierczyńska D. Kazakh-Polish literary relations: a study of mutual influence and cultural exchange

Казтаева А.К., Токшылыкова Г.Б. Өмір тарихтың өзінен алынған туынды..... 53

Казтаева А.К., Токшылыкова Г.Б. Художественное произведение, рожденное самой историей жизни
Kaztayeva A., Tokshylykova G. A work of art, born from the very history of life

Нурақбаева А., Мәтбек Н. Қазақ прозасындағы микрожанрлардың жанрлық ерекшеліктері..... 59

Нурақбаева А., Мәтбек Н. Жанровые особенности микрожанров в казахской прозе
Nurakbayeva A., Matbek N. Genre characteristics of microgenres in Kazakh prose

Оспанов Е.Т., Мергенбаева А. Е. Қазіргі қазақ балалар әдебиетінде фольклорлық символиканы қолдану: психолінгвистикалық аспектілері..... 65

Оспанов Е.Т., Мергенбаева А. Е. Использование фольклорной символики в современной казахской детской литературе: психолінгвистические аспекты
Ospanov Y., Mergenbayeva A. The use of folklore symbols in modern Kazakh children's literature: psycholinguistic aspects

Тлеубекова Б.Т. Көркем шығармалардағы элеуметтік мәселе..... 78

Тлеубекова Б.Т. Социальная проблема в произведениях искусства
Tleubekova B. Social problem in works of art

ПЕДАГОГИКА МЕН ӘДІСТЕМЕ МӘСЕЛЕЛЕРІ ПРОБЛЕМЫ ПЕДАГОГИКИ И МЕТОДИКИ PROBLEMS OF PEDAGOGY AND METHODOLOGY

Оспанов Е.Т., Жетписов Е.Ж. Орта мектепте фольклорлық шығармаларды жасанды интеллект арқылы оқыту әдістемесі (5-7 сынып)..... 84

Оспанов Е.Т., Жетписов Е.Ж. Методика преподавания фольклорных произведений с использованием искусственного интеллекта в средней школе (5-7 классы)
Ospanov Y., ZhetpisoV Y. Methodology for teaching folklore works using artificial intelligence in secondary schools (grades 5-7)

**Abai Kazakh National
Pedagogical University
BULLETIN
№4 (90), 2024**

Editor-in-chief

*Doctor of Philological Sciences, Professor
Abisheva S.*

Deputy Editor-in-chief

*Doctor of Philological Sciences, Professor
Essenova K.
Scientific Editor
PhD, Associate Professor Sabirova D.*

Editorial board

*Candidate of Philological Sciences, Associate
Professor Zhirenov S.*

*Candidate of Philological Science, Associate
Professor Satemirova D.*

*Doctor of Philological Sciences, Professor,
Al-Farabi Kazakh National University*

Dzholdasbekova B.

*Doctor of Pedagogical Sciences, Professor,
Al-Farabi Kazakh National University*

Salkhanova Zh.

*Doctor of Philological Sciences, Professor,
Kazakh National Women's Teacher Training
University Kiyнова Zh.*

*PhD, Associate Professor, T. Zhurgenov
Kazakh National Academy of Arts*

Zhalalova A.

*Doctor of Philological Sciences, Associate
Professor, Gorno-Altaysk State University*

Alekseyev P. (Russia)

*Doctor of Philological Sciences, Professor,
RUDN Bakhtikireeva U.* (Russia)

*Doctor of Philological Sciences, Professor,
University of Warmia and Mazury*

Kiklewicz A. (Poland)

*PhD, Professor, George Washington
University Rollberg P.* (USA)

*PhD, Professor, University of Central
Lancashire Tabachnikova O.* (The United
Kingdom)

Executive Secretary

PhD, Associate professor Serikova S.

Technical Secretary

*Candidate of Philological Sciences, Associate
professor Osmanova Z.*

©Abai Kazakh National Pedagogical
University, 2024

Registered
in the Ministry of Culture and Information of the
Republic of Kazakhstan
8 May 2009 No 10109-Zh/Ж

Signed in print 30.12.2024
Format 60x84 1/8. Volume 15,1
teaching and publishing lists.
Order 173.

050010, Almaty, Dostyk avenue 13,
Abai KazNPU
Publishing House "Ulagat" of the Abai Kazakh
National Pedagogical University

Umarova A. CLIL technology in teaching Russian language
to students-historians at a pedagogical university..... 90

Умарова А.Б. Педагогикалық жоғары оқу орнында
тарихшы-студенттерге орыс тілін оқытуда CLIL
технологиясы

Умарова А.Б. CLIL в обучении русскому языку
студентов-историков в педагогическом вузе

**ЖУРНАЛИСТИКА
ЖУРНАЛИСТИКА
JOURNALISM**

Мадиев С., Шарапиева Р. Интерактивті ортадағы баспа
өнімдері: дәстүрлі және жаңа медиа байланысы..... 97

Мадиев С., Шарапиева Р. Печатная продукция в
интерактивной среде: традиционные и новые
медиакоммуникации

Madiyev S., Sharapiyeva R. Printed products in an
interactive environment: traditional and new media
communications

**АУДАРМАТАНУ
ПЕРЕВОДОВЕДЕНИЕ
TRANSLATION STUDIES**

Мукашева А.А. Аударма ісіндегі заң терминдерінің
лингвомәдени және құқықтық ерекшеліктері..... 103

Мукашева А.А. Лингвокультурные и правовые
особенности юридических терминов в переводческом
деле

Mukasheva A. Linguocultural and legal features of legal
terms in translation

Біздің авторлар..... 115

**Наши авторы
Our authors**

**ПЕДАГОГИКА МЕН ӘДІСТЕМЕ МӘСЕЛЕЛЕРІ
ПРОБЛЕМЫ ПЕДАГОГИКИ И МЕТОДИКИ
PROBLEMS OF PEDAGOGY AND METHODOLOGY**

FTAMP 14.25.09

10.51889/2959-5657.2024.90.4.012

Оспанов Е.Т.^{1}, Жетписов Е.Ж.²*

^{1,2}Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогикалық университеті

Алматы, Қазақстан

**e-mail: yedilbay.ospan@gmail.com*

e-mail: edilzhetpis@gmail.com

**ОРТА МЕКТЕПТЕ ФОЛЬКЛОРЛЫҚ ШЫҒАРМАЛАРДЫ ЖАСАНДЫ ИНТЕЛЛЕКТ
АРҚЫЛЫ ОҚЫТУ ӘДІСТЕМЕСІ (5-7 СЫНЫП)**

Аңдатпа

Қазіргі заманғы білім беру жүйесінде технологияның рөлі күннен-күнге артып келеді. Жасанды интеллект (ЖИ) сияқты технологиялар білім беру процесіне енгізіліп, оны жетілдірудің тиімді тәсілдерін ұсынуда. Орта мектептің 5-7 сынып оқушылары үшін фольклорлық шығармаларды оқыту барысында жасанды интеллектті қолдану оқушылардың қызығушылығын арттырып, шығармашылық қабілеттерін дамытуға мүмкіндік береді. Бұл мақалада орта мектептің 5-7 сынып оқушыларына арналған фольклорлық шығармаларды жасанды интеллект технологияларын пайдалану арқылы оқыту әдістемесі, фольклорды оқытуда білім беру процесін жетілдіру, оқушылардың танымдық белсенділігін арттыру, олардың зерттеушілік және шығармашылық қабілеттерін дамыту мүмкіндіктері қарастырылады. Жасанды интеллект арқылы оқушылар ұлттық фольклорлық мұралармен танысып қана қоймай, оларды түрлі платформалар мен құралдар көмегімен жан-жақты зерттей алады. Сонымен қатар мақалада фольклорлық шығармаларды оқытуда жасанды интеллект қолданудың бірнеше әдісі ұсынылады: виртуалды көмекшілерді пайдалану, интерактивті ойындар жасау, мәтінді талдау құралдарын енгізу және фольклорлық деректерді визуализациялау. Бұл әдістер оқушылардың мәтіндермен жұмыс істеу қабілетін арттырып, фольклорлық шығармалардың мағынасын терең түсінуге көмектеседі.

Түйін сөздер: фольклор, жасанды интеллект, оқыту, әдістеме, ұлттық мұра, шығармашылық қабілет

Оспанов Е.Т.^{1}, Жетписов Е.Ж.²*

^{1,2}Казахский национальный педагогический университет имени Абая

Алматы, Казахстан

**e-mail: yedilbay.ospan@gmail.com*

e-mail: edilzhetpis@gmail.com

**МЕТОДИКА ПРЕПОДАВАНИЯ ФОЛЬКЛОРНЫХ ПРОИЗВЕДЕНИЙ С
ИСПОЛЬЗОВАНИЕМ ИСКУССТВЕННОГО ИНТЕЛЛЕКТА В СРЕДНЕЙ ШКОЛЕ
(5-7 КЛАССЫ)**

Аннотация

В современном образовании роль технологий неуклонно возрастает. Такие технологии, как искусственный интеллект (ИИ), интегрируются в образовательный процесс, предлагая эффективные способы его улучшения. Применение ИИ при обучении фольклорным

произведениям учеников 5-7 классов может повысить их интерес и развить творческие способности. В данной статье рассматривается методика обучения фольклорным произведениям для учащихся 5-7 классов с использованием технологий ИИ, совершенствование процесса обучения фольклору, повышение познавательной активности учащихся, развитие их исследовательских и творческих навыков. С помощью ИИ учащиеся не только знакомятся с национальным фольклорным наследием, но и могут всесторонне его исследовать, используя различные платформы и инструменты. В статье также предложены несколько методов применения ИИ при обучении фольклору: использование виртуальных помощников, создание интерактивных игр, внедрение инструментов анализа текста и визуализация фольклорных данных. Эти методы способствуют развитию навыков работы с текстами у учащихся и помогают глубже понять смысл фольклорных произведений.

Ключевые слова: фольклор, искусственный интеллект, обучение, методика, национальное наследие, творческие способности

Ospanov Y. ^{1}, Zhetpisov Y. ²*

*^{1,2}Abai Kazakh National Pedagogical University
Almaty, Kazakhstan*

**e-mail: yedilbay.ospan@gmail.com*

e-mail: edilzhetpis@gmail.com

METHODOLOGY FOR TEACHING FOLKLORE WORKS USING ARTIFICIAL INTELLIGENCE IN SECONDARY SCHOOLS (GRADES 5-7)

Abstract

The role of technology in modern education is continuously increasing. Technologies such as Artificial Intelligence (AI) are being integrated into the educational process, providing effective ways to enhance learning. For middle school students in grades 5-7, incorporating AI in teaching folklore can increase student engagement and develop their creative abilities. This article explores a methodology for teaching folklore to 5th-7th grade students using AI technologies, focusing on improving the educational process in folklore instruction, enhancing students' cognitive activity, and fostering their research and creative skills. Through AI, students not only become acquainted with national folklore heritage but can also explore it comprehensively using various platforms and tools. Additionally, the article suggests several methods for applying AI in folklore teaching: using virtual assistants, creating interactive games, introducing text analysis tools, and visualizing folklore data. These methods enhance students' ability to work with texts and help them gain a deeper understanding of the meaning within folklore works.

Keywords: folklore, artificial intelligence, teaching, methodology, national heritage, creative ability

Кіріспе. Халық ауыз әдебиеті – атадан балаға мұра болып келе жатқан көне мұраларымыздың бірі. Ол – халқымыздың рухани құндылықтарының негізі және қазақ ұлтының өзіндік болмысы мен дүниетанымын танытатын құнды мұра. Қазақ ауыз әдебиетінің бір тобына жататын ертегілер мен жыр-дастандарды жасанды интеллект (ЖИ) арқылы оқыту орта мектептің 5-7 сынып оқушылары үшін әдебиетке деген қызығушылықтарын арттырудың жаңа әрі тиімді жолы болып табылады. Себебі бұл кезеңде оқушылардың танымдық қабілеттері қарқынды дамып, тарихи және мәдени мұраларды түсінуге деген қызығушылықтары артады. Олар көркем мәтіндердің сюжеттік құрылымын түсініп, әдеби кейіпкерлердің мінез-құлқын, әрекеттерін сараптауға қабілетті бола бастайды. Сондықтан ЖИ арқылы фольклорлық шығармаларды оқыту оқушылардың халықтық дәстүрге деген қызығушылығын оятып қана қоймай, оларды заманауи технологиялармен таныстырып, оқу

үрдісін жеңілдетуге, тиімділігін арттыруға бағытталады әрі оқушылардың сабаққа деген белсенділігін арттырады.

Қазақ фольклорын талдауға арналған соңғы кезде жарыққа шыққан зерттеулер ұлттық болмыс пен мәдени мұраны сақтаудағы маңыздылығын талдап көрсетеді. Байтұрсынұлының ауыз әдебиетін жіктеудегі алғашқы еңбегі кейінгі кеңестік және қазіргі фольклортану ғылымына үлкен әсер етті, дегенмен жанрлық классификациялардың біразы уақыт өте келе дамып отырды [1]. Кеңес дәуірінде қазақ жазушылары тарихи қиындықтарға қарамастан қазақ болмысының тұрақтылығын көрсететін ұлттық кодтарды өз шығармаларына енгізді [2]. Ағаш культі, атап айтқанда, «бәйтерек» концепциясы қазақ әдебиетінде дәстүрлі дүниетанымдық көзқарас пен ұлттық кодтауды білдіретін орталық элемент болып қала береді [3]. Алаштанушы Х. Досмұхамедов халық әдебиетінің сирек үлгілерін жинап, насихаттауда шешуші рөл атқарды, қазақ мәдениетінің, тарихы мен тілінің сақталуына елеулі үлес қосты [4]. Бұл зерттеулер қазақтың мәдени болмысын түсіну мен сақтаудағы фольклордың маңыздылығын ұжымдық түрде атап көрсетеді.

Қазіргі кезде ЖИ арқылы оқыту әдістемесі оқушылардың шығармашылық қабілеттерін дамытуға бағытталған. Интеллект (intelligence) терминінің өзі латынның intellectus – білім, ойлау, адамның ойлау мүмкіндігі деген сөздерінен шыққан. Жасанды интеллект (artificial intelligence) – ЖИ автоматты жүйелердің адам интеллектісінің бөлек бір функцияларын атқаруын айтады. Мысалы, ертерек алынған тәжірибе және сыртқы әсерлерді талдау негізінде тиімді шешімдерді таңдау және қабылдау [5, 8].

Демек, ЖИ көмегімен ертегілер мен дастандарды оқыту оқушыларды күрделі мәтіндерді түсінуге, оларды талдауға, кейіпкерлерге баға беруге үйретеді. Оқу процесінде жасанды интеллекттің қолданылуы мұғалімдерге де үлкен көмек көрсетеді. Оқушылардың жеке қабілеттерін ескере отырып, әртүрлі деңгейдегі тапсырмалар ұсыну мүмкіндігі артады. Мысалы, бір оқушы ертегі мазмұнын талдаумен шектелсе, екіншісі оның көркемдік ерекшеліктеріне назар аудара алады. Сонымен қатар ЖИ технологиялары оқушылардың жауаптарын талдау, қателерін анықтау және олар бойынша кері байланыс беру сияқты жұмыстарды атқару арқылы мұғалімнің уақытын үнемдейді. Сонымен қатар, оқу материалының мазмұнын жетілдіру және оны қызықты әрі интерактивті түрде ұсыну арқылы оқушылардың әдебиетті тереңірек түсінуі мен оны жоғары бағалауы мүмкін болады.

Әдістер мен материалдар. Зерттеу жұмысының материалы ретінде орта мектептің 5-7 сынып оқушыларына оқуға арналған «Керқұла атты Кендебай» ертегісі, «Аяз би» ертегісі, «Қобыланды батыр» жыры, «Қыз Жібек» лиро-эпостық дастаны мен отандық ғалымдардың зерттеулері негізге алынды. Сонымен қатар ЖИ арқылы оқыту мәселесін қарастырғанда, осы зерттеуге негіз болатын еңбектер ғана пайдаланылды.

Мақаланы жазу барысында зерттеу әдістері ретінде мәтіндік талдау жүргізілді. Себебі Т.К.Шурен және тағы басқа ғалымдар инновациялар мен өнімді зерттеулердегі айтарлықтай өсуді анықтай отырып, ғылыми зерттеулердегі бәсекеге қабілетті тенденцияларды талдау үшін мәтінді өңдеу әдістерін қолданады [6]. Ал А.Қ.Қожахмет пен Г.О.Сыздықова мәтіндерді қабылдауды, түсінуді және түсіндіруді зерттеп, олардың оқушылар үшін маңыздылығын және ғылыми жазудың объективтілігін, логикасын және дәлдігін атап көрсетеді [7]. Сонымен қатар салыстырмалы саралау мен ғылыми жүйелеу тәсілдері қолданылды. Жасалған тұжырымдамалар мен қорытындылар нақты дәлелдермен негізделіп, мысалдармен көрсетілді.

Нәтижелер және талқылау. Фольклорлық шығармалар – халықтың ғасырлар бойы жинақталған тәжірибесін, дүниетанымын, салт-дәстүрі мен рухани мұрасын көрсететін шығармашылық туындылар. Олар көбінесе ауызша таралып, ұрпақтан ұрпаққа жеткізілген. Фольклор қазақ мәдениетінде ерекше орын алады, себебі ол халықтың тарихын, тұрмыс-салтын, дүниетанымын, құндылықтарын бейнелейді. Бұл шығармаларда қазақ халқының ұлттық құндылықтары, дәстүрлері, сенімдері мен өмір сүру қағидалары көрініс табады. «Фольклор – көп заманның, бірнеше дәуірдің, әртүрлі қоғамның жемісі, сондықтан ол көпқатпарлы, көпсатылы және көпмағыналы, көпқырлы» [8, 7] - деп ғалым С.Қасқабасов

айтқандай, фольклорлық шығармалар сан алуан жанрларға бөлініп мектеп бағдарламасына да енгізілген. Орта мектеп оқушылары үшін фольклорлық шығармаларды оқып-үйрену: біріншіден, ұлттық сана-сезімді қалыптастыруға, өз халқының мәдениеті мен тарихына деген құрметті арттыруға; екіншіден, сөздік қорын байытуға, тілдік дағдыларын дамытуға; үшіншіден, әдебиетке деген қызығушылықтарын оятуға, шығармашылық қабілеттерін жетілдіруге ықпал етеді. Ендеше, ауыз әдебиеті үлгілерін жасанды интеллект арқылы оқыту әдістемесін қарастырайық.

Соңғы зерттеулер білім беруде, әсіресе әдебиет пен биология сабақтарында ЖИ және цифрлық технологияларды қолдануды зерттейді. ЖИ күнделікті өмірде әртүрлі қолданбалы, соның ішінде деректерді талдау және машиналық оқытуды қамтитын маңызды технологиялық жетістік ретінде танылды [9]. Білім беру биологиясында әлемдік білім беру стандарттарына сәйкес келетін оқыту әдістемесін жетілдіру үшін цифрлық технологиялар қолданылады [10]. ЖИ интеграциясы дыбыс дизайнына таралады, онда ол процестерді оңтайландырады және дыбыс сапасын жақсартады [11]. Қазақ әдебиеті білімінде адамгершілік құндылықтарды дәріптеп, оқушылардың алға қойған мақсаттарына жетуге көмектесетін коучинг, тәлімгерлік әдістері сияқты инновациялық тәсілдер зерттелуде [12]. Бұл зерттеулер әртүрлі пәндер бойынша білім беру тәжірибесін жақсартуда ЖИ мен цифрлық технологиялардың өсіп келе жатқан маңыздылығын біріктіреді. Сонымен жасанды интеллект технологиялары фольклорлық шығармаларды оқытуды анағұрлым тиімді және қызықты ететін бірнеше артықшылықтарға ие. Мәселен, адаптивті оқыту.

Адаптивті оқыту – бұл жасанды интеллектті білім берудегі қолданудың ең перспективалық бағыттарының бірі. Әртүрлі нәрсені оқи бастайтындардың білім деңгейі. Ал қабілеттері әртүрлі. Кейбір оқушылар үшін шығарма әрқашан өте оңай болып көрінеді, ал кейбіреулер үшін бұл өте қиын. Адаптивті технологиялар бұл мәселені шешеді [13, 29]. Жасанды интеллект әр оқушының жеке ерекшеліктеріне қарай оқыту бағдарламасын икемдей алады. Бұл оқушылардың оқу материалын өз деңгейіне сәйкес меңгеруіне мүмкіндік береді.

Интерактивті оқыту – оқушыларға рольдік ойындар арқылы әртүрлі жағдайда әсерді сезінуге жол ашады, түрлі ситуациялар мен мәліметтерді талдап, сараптап, зерттеу барысында жаңалық ашуға мүмкіндік береді. Оқушылар фольклорлық шығармалармен интерактивті түрде танысып, жасанды интеллект негізінде жұмыс істейтін виртуалды көмекшілерге сұрақтарын қойып, кері байланыс ала алады. ЖИ арқылы ертегілерді мультимедиялық форматта ұсынуға болады. Мысалы, мәтінді анимациялармен, суреттермен, дыбыстық эффектілермен толықтырып, оқушылардың назарын аударуға болады.

Жасанды интеллект арқылы әр кейіпкердің дауысын әртүрлі етіп шығару арқылы оқушыларға әсерлі тыңдау мен қабылдауды ұйымдастыруға болады. Мысалы, «Керкұла атты Кендебай» мен «Аяз би» ертегілері кейіпкерлерінің жеке сөйлеу мәнерін көрсететін дыбыстық қойылымдар жасауға болады. Сонымен қатар, жасанды интеллект технологиялары оқушыларға Аяз би, Кендебай немесе Қобыланды батыр сияқты кейіпкерлермен әңгімелесуге мүмкіндік береді. Олар кейіпкерлерге сұрақтар қойып, әр кейіпкердің оқиғалары туралы немесе олардың мінез-құлқы, батырлық әрекеттері туралы мәлімет ала алады.

Мектеп бағдарламасына енген фольклорлық шығармаларды, атап айтқанда, «Керкұла атты Кендебай», «Аяз би» ертегілері, «Қобыланды батыр» жыры, «Қыз Жібек» лиро-эпостық жыры сынды туындыларды жасанды интеллект көмегімен оқыту оқушыларға әдеби шығармаларды түсінуде үлкен мүмкіндік береді. Әдеби шығармалар көбінесе күрделі сюжет желісі мен кейіпкерлердің бейнелері арқылы терең мазмұн мен философиялық ойды жеткізеді. ЖИ көмегімен осы шығармаларды визуалды түрде, оқушыларға жақын анимация форматында ұсыну олардың шығармаларға деген қызығушылығын арттыруға, мазмұнын жақсырақ түсінуіне көмектеседі. Мұндай тәсіл оқушыларды шығарманың оқиғалық желісіне тартып, кейіпкерлерді, олардың бастан өткерген оқиғаларын нақты және есте қаларлық бейнелермен таныстырады.

Ертегілерде халық басынан кешкен ғасырлар ізі жатыр. Оларда еңбекші халықтың тұрмыс-тіршілігі, әдет-ғұрпы, елдік тарихы, қилы-қилы қиын асулары, халықтың мұң-шері, арман-мұраты бейнеленген. Әрине ертегілерді оқыта отырып тәрбие нәрін бала бойына егу үшін, ең алдымен оқушылардың ертегіге деген қызығушылықтарын арттыру қажет [14, 41]. Мысалы, «Жеркұла атты Кендебай» ертегісінде басты кейіпкердің батырлық әрекеттерін, оның қиындықтарға қарсы тұрып, ерекше күшке ие екенін, өз халқын қорғауға деген ұмтылысын көрсететін көріністерді анимация немесе компьютерлік графика арқылы бейнелеу арқылы оқушыларға оның батырлық қасиеттерін, моральдық құндылықтарын анық әрі әсерлі жеткізуге болады.

Бейне материалды құру кезінде ЖИ арқылы анимациялық және CGI мүмкіндіктерін пайдалануға болады. CGI – (ағылшынша computer-generated imagery) «компьютер көмегімен жасалған бейнелер жиынтығы» дегенді білдіреді. CGI термині компьютер арқылы графиканы жасауға көмектесетін технологияларды білдіреді. Оған статикалық суреттер немесе бейне ағындары, үш өлшемді немесе екі өлшемді бейнелер кіруі мүмкін. Дегенмен, соңғысын жиі анимация немесе мультипликация деп атайды [15]. Бұл арқылы шығарманың кейіпкерлері мен олардың әрекеттерін нақты әрі түсінікті етуге болады. Мысалы, «Қобыланды батыр» жырында батырдың жаулармен шайқас кезіндегі іс-әрекеттерін, оның қаһармандық істерін, ерлігін айқын әрі есте қаларлық көріністермен көрсетіп, оқушыларға тарихи және мәдени контексті түсіндіруге болады. Шайқастарды, кейіпкерлердің физикалық күшін және батырлық бейнелерін CGI арқылы анимация түрінде көрсету – шығарманың терең мағынасын ашуға, сонымен бірге тарихи дәуірді шынайы түсінуге ықпал етеді.

Жасанды интеллект арқылы дыбыстық эффекттерді және кейіпкерлердің дауыстарын өңдеп, олардың мінез-құлқы мен кескіндік сипатына сәйкес келетін сөйлеу мәнерін жасауға болады. Мысалы, «Аяз би» ертегісінде би образына сәйкес келетін дауысты, дауыс ырғағын жасау арқылы оның даналығын, сабырлылығын, салмақты мінезін жеткізуге болады. Осындай дыбыстық элементтер арқылы оқушылар кейіпкерлердің бейнесін көрнекі бейне ретінде ғана емес, олардың ішкі әлемін, психологиялық ерекшеліктерін түсінуге жақындай түседі.

Сонымен қатар әрбір бейнеде шығарманың мәдени және тарихи маңызына ерекше тоқталып өтуге болады. Жасанды интеллект әр көріністе қазақтың мәдени, тұрмыстық ерекшеліктерін түсіндіре отырып, сол дәуірдегі салт-дәстүрді, қоғамдық мәселелерді айқындап бере алады. Мысалы, «Қыз Жібек» жырын бейнелеуде жасанды интеллект қазақ қоғамының махаббат пен неке институтын, отбасылық құндылықтар мен ғұрыптарды нақты мысалдар арқылы бейнелей алады. Кейіпкерлердің киім үлгілерін, олардың үйлену тойын, салт-жораларын көрсеткенде тарихи контексті назарда ұстап, шынайы өмірмен байланысын күшейтеді.

Қорытынды. Қорытындылай келе, жасанды интеллект технологияларын қолдану фольклорлық шығармаларды оқытудың тиімді тәсілдерінің бірі болып табылады. Бұл технология оқушылардың білім алуын қызықты әрі тиімді етіп, олардың шығармашылық және сыни ойлау қабілеттерін дамытуға, қызығушылығын арттыруға және оқу материалын терең түсінуге көмектеседі. Орта мектептің 5-7 сынып оқушылары фольклорлық шығармаларды жасанды интеллекттің көмегімен оқи отырып, ұлттық мәдениетті заманауи технологиялармен байланыстыра алады. Сондықтан бұл әдістеме болашақта білім беру саласында кеңінен қолданыс табуы мүмкін. Жасанды интеллект қолдану фольклорлық шығармаларды оқытудың келешегін кеңейтіп, ұлттық мұраны сақтау мен дамытуда маңызды рөл атқарады.

Пайдаланылған әдебиеттер тізімі:

1. Қасқабасов С.А., Карипбаев Ж.Т., Мырзабек А.К. *Бүгінгі фольклортану және Ахмет Байтұрсынұлының ауыз әдебиетін саралау ұстанымдары // Bulletin of L.N. Gumilyov Eurasian National University. Philology series-2023.*

2. Абдуалиева Ж.Б., Таженова Г.С., Мыханова Ж.Б. *Кеңестік дәуір кезкңі қазақ әдебиетіндегі ұлттық кодтың көрініс табуы.-2021.*

3. Сыздықова Б.Е., Жарылғанов Ж.Ж., Мингазова Л.И. Қазақ әдебиетіндегі ағаш культі // *Bulletin of the Karaganda University. Philology series-2023.*
4. Жүсіпов Н.Қ., Баратова М.Н., Ерланова А.Е. Алаш ғалымдарының фольклортанушылық қызметі: Халел Досмұхамедов // *Bulletin of Toraighyrov University Philology series-2024.*
5. Хакимова Т. Жасанды интеллект негіздері: Оқу құралы. – Алматы: «NURPRESS» баспасы, 2014. 106 б.
6. Шурен Т.К., Прутворова Т.П., Иващенко Н.П., Райханова Г.А. Бәсекелестік тенденцияларын салыстырмалы талдау үшін мәтінді интеллектуалды талдау технологиясын қолдану // *Bulletin of the Karaganda University. Economy series-2023.*
7. Қожахмет А.Қ., Сыздықова Г.О. Ғылыми мәтінді қабылдау, түсіну және интерпретациялау // *Bulletin of Toraighyrov University Philology series-2023.*
8. Қасқабасов С. Ойөріс. – Алматы: «Жібек Жолы», 2009. 303 б.
9. Исабекова Л.З., Р.С.Куанышева А.О., Садықова, Балгабаева Г.С. Жасанды интеллект – алем қызметтерінің ауқымды жетістігі // *Bulletin of Toraighyrov University. Physics & amp; Mathematics series-2022.*
10. Мейрманова А.М., Адамжанова Ж.А. Цифрлық технологияларды қолдана отырып биологияны оқыту әдістемесін жетілдіру // *Bulletin of Toraighyrov University Pedagogics Series-2024.*
11. Мұрат С., Мурсалимова Г. Дыбыстық дизайнда жасанды интеллектті қодану: Үрдістерді автоматтандыру және дыбыс сапасын жақсарту // *Central Asian Journal of Art Studies-2024.*
12. Каринов А.К., Смағұлов Ж.Қ., Сағадатов Р.Т. Қазақ әдебиетін оқытудағы коучинг және менторинг әдістерін қолданудың ғылыми-практикалық ерекшеліктері // *Bulletin of the Karaganda University. Philology series-2024.*
13. Баймұхамедов М.Ф., Баймұхамедова А.М., Боранбаев С.Н. Жасанды интеллект: қазіргі заманғы теория мен тәжірибе: оқу құралы / 2 бөлім – Алматы: «Бастау», 2020. – 240 б.
14. Ахметова Б.Қ. Халық ауыз әдебиетінің бір түрі ертегілер арқылы балаларды ұлтжандылыққа тәрбиелеу // *Ұлттық тәрбие. – 2013. №4. 41-43 б.*
15. Skillbox.ru. CGI: что это такое и как это используют в дизайне // https://skillbox.ru/media/design/cgi_что_ето_такое_i_zachem_dizayneru/ (қаралған күні 24.10.2024).

References:

1. Kasskabassov S.A., Karipbayev Z.T., Myrzabek A.K. (2023). Bugini folklortanu zhane Akhmet Baitursynulyynyn auyz adebietin saralau ustanımdary [Contemporary Folklore Studies and Akhmet Baitursynuly's Principles of Oral Literature Analysis]. *Bulletin of L.N. Gumilyov Eurasian National University. Philology Series. [in Kazakh]*
2. Abdualieva Zh.B., Tajenova G.S., Mykhanova Zh.B. (2021). Kenestik dauir kezeni kazak adebietindegi ul'ttyk kodtyn korinis tabuy [The Manifestation of the National Code in Kazakh Literature During the Soviet Era]. [in Kazakh]
3. Syzdykova B.E., Zharylgapov Zh. Zh., Mingazova, L.I. (2023). Kazak adebietindegi aghash kulti [Tree Cult in Kazakh Literature]. *Bulletin of the Karaganda University. Philology Series. [in Kazakh]*
4. Zhusipov N.Q., Baratova M.N., Yerlanova A.E. (2024). Alash gylamdarynyn folklortanushylyk kyzmeti: Khalel Dosmukhamedov [Folklore Studies by Alash Scholars: Khalel Dosmukhamedov]. *Bulletin of Toraighyrov University. Philology Series. [in Kazakh]*
5. Khakimova T. (2014). Zhasandy intellekt negizderi: Oku kuraly [Fundamentals of Artificial Intelligence: Textbook]. *Almaty: NURPRESS. [in Kazakh]*
6. Shuren T.K., Pritvorova T.P., Ivashchenko N.P., Raikhanova G.A. (2023). Basekeletik tendentsiyalarin salystyrmaly taldau ushin matindi intellektualdy taldau tekhnologiyasyn koldanu [Using Text Mining Technologies for Comparative Analysis of Competitive Trends]. *Bulletin of the Karaganda University. Economy Series. [in Kazakh]*

7. Kozhakhmet A.K., Syzdykova G.O. (2023). *Gylmy matindi kaby lau, tusinu zhane interpretatsiyalau [Perception, Understanding, and Interpretation of Scientific Texts]*. Bulletin of Toraighyrov University. Philology Series. [in Kazakh]
8. Kasskabassov S. (2009). *Oyoris [Mental Scope]*. Almaty: Zhibek Zholy. [in Kazakh]
9. Isabekova L.Z., Kuanysheva R.S., Sadykova A.O., Balgabayeva G.S. (2022). *Zhasandy intellekt – alem kyzmetterinin aukymdy zhetistigi [Artificial Intelligence: A Global Achievement in Services]*. Bulletin of Toraighyrov University. Physics & Mathematics Series. [in Kazakh]
10. Meirmanova A.M., Adamzhanova Zh.A. (2024). *Tsifryk tekhnologiyalar koldana otiryp biologiyany okytu adistemegin zhetildiru [Improving Methods of Teaching Biology Through Digital Technologies]*. Bulletin of Toraighyrov University. Pedagogics Series. [in Kazakh]
11. Murat S., Mursalimova G. (2024). *Dybystyk dizainda zhasandy intellekti koldanu: Urdisterdi avtomattandyru zhane dybys sapasyn zhaksartu [Using Artificial Intelligence in Sound Design: Automating Processes and Enhancing Sound Quality]*. Central Asian Journal of Art Studies. [in Kazakh]
12. Karinov A.K., Smagulov Zh.K., Sagadatov R.T. (2024). *Kazak adebetinin okytudagy kouching zhane mentoring adisterin koldanudyn gylmi-praktikalyk erekshelikteri [Scientific-Practical Features of Coaching and Mentoring Methods in Teaching Kazakh Literature]*. Bulletin of the Karaganda University. Philology Series. [in Kazakh]
13. Baimukhamedov M.F., Baimukhamedova A.M., Boranbayev S.N. (2020). *Zhasandy intellekt: Kazirgi zamanghy teoriya men tazhiribe: Oku kuraly [Artificial Intelligence: Modern Theory and Practice: Textbook]*. Almaty: Bastau. [in Kazakh]
14. Akhmetova B.K. (2013). *Khalik auyz adebetinin bir turi ertegiler arkyly balalardy ultzhandylykka tarbiyeleu [Raising Children's Patriotism Through Folktales]*. Ultyk tarbiye, (4), 41–43. [in Kazakh]
15. Skillbox.ru. CGI: Chto eto takoe i kak eto ispol'zuyut v dizayne [What is CGI and How It Is Used in Design]. October 24, 2024. Retrieved from https://skillbox.ru/media/design/cgi_cho_eto_takoe_i_zachem_dizayneru/ [in Russian]

IRSTI 14.35.09

10.51889/2959-5657.2024.90.4.013

Umarova A. B.
Abai Kazakh National Pedagogical University
Almaty, Kazakhstan
e-mail: magenta_feels@mail.ru

CLIL TECHNOLOGY IN TEACHING RUSSIAN LANGUAGE TO STUDENTS-HISTORIANS AT A PEDAGOGICAL UNIVERSITY

Abstract

This article explores the questions of effectiveness and perspectives of CLIL technology in teaching the Russian language to students-historians at a pedagogical university. The author provides a detailed explanation of this technology and a brief history of its origin and spread in the educational process. The article describes the content of the survey conducted by the authors among 1st year students of the history profile, specialties "History" and "History-geography" of Abai Kazakh National Pedagogical University. The subject of the survey of students was to identify the language needs and opinions of students regarding the use of CLIL technology in Russian language classes. The results of the survey made it possible to assert that the formation of professional-communicative, cultural-communicative competencies in the classroom in the Russian language through the CLIL technology allows you to learn the language, simultaneously activating knowledge from the subject area.

Keywords: subject-language integrated learning, Russian as a second language, questionnaires, language needs and opinions of students

БІЗДІҢ АВТОРЛАР

Архангельская Алла Мстиславовна – филология ғылымдарының докторы, славянтану кафедрасының профессоры, философия факультеті, Оломоуц қаласындағы Палацкий университеті (Чехия Республикасы), Id=57213609175, e-mail: alla.arkanhelska@upol.cz

Адибаева Шолпан Тимуровна – филология ғылымдарының кандидаты, доцент, қауымдастырылған профессор, Сәтбаев университетінің қазақ және орыс тілдері кафедрасы, Алматы, Қазақстан, ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-1043-3275>, e-mail: s.adibayeva@satbayev.university

Казабеева Виталия Алексеевна – филология ғылымдарының кандидаты, доцент, қауымдастырылған профессор, Сәтбаев университетінің қазақ және орыс тілдері кафедрасы, Алматы, Қазақстан, ORCID: <https://orcid.org/0009-0009-2848-6843>, e-mail: v.kazabeyeva@satbayev.university

Кенжеғалиева Меруерт Кайратовна – қазақ тілі мен әдебиеті кафедрасының магистранты, Қазақ ұлттық қыздар педагогикалық университеті, Алматы, Қазақстан, ORCID: <https://orcid.org/0009-0002-8098-913X>, e-mail: meruertkenzhegalieva@gmail.com

Абишева Сауле Джунусовна – филология ғылымдарының докторы, профессор, Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогикалық университеті, Алматы, Қазақстан, ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-4497-0805>, e-mail: s.abisheva@mail.ru

Атембаева Гульнара Айдашевна – орыс тілі мен әдебиеті кафедрасының докторанты, Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогикалық университеті, Алматы, Қазақстан, ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-4376-5022>, e-mail: g.atembaeva@gmail.com

Хавайдарова Мехриниса Марсовна – филология ғылымдарының кандидаты, Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогикалық университеті, Алматы, Қазақстан, ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-2128-4236>, e-mail: mehrinisa_73@mail.ru

Бисенғали Зинол-Ғабден Қабиұлы – филология ғылымдарының докторы, профессор, әл-Фараби атындағы ҚазҰУ, Алматы, Қазақстан, ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-1503-2737>, e-mail: zinolgabden@hotmail.com

Жолдасқалиқызы Әсел – магистрант, Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті, Алматы, Қазақстан, ORCID: <https://orcid.org/0009-0003-6854-5883>, e-mail: azholdaskalikyzy@mail.ru

Герчинска Данута – филология ғылымдарының докторы, профессор, Слупск қаласындағы Помор Университеті, Польша, ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-3225-2002>, e-mail: danuta.gierczynska@apsl.edu.pl

Казтаева Айымжан – әдебиеттану мамандығының 1 курс докторанты, Абай атындағы ҚазҰПУ, Алматы, Қазақстан, ORCID: <https://orcid.org/0009-0004-9244-0384>, e-mail: aiym.kaztaeva@mail.ru

Тоқшылықова Гүлназ Базарбайқызы – магистр, Абай атындағы ҚазҰПУ, Филология факультетінің аға оқытушысы, Алматы, Қазақстан, ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-4116-5042>, e-mail: gulnaz_lit75@mail.ru

Нурақбаева Айгүль – магистрант, әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті, Алматы, Қазақстан, ORCID: <https://orcid.org/0009-0004-6102-4548>, e-mail: aigulnurakbay@gmail.com

Мәтбек Нұрсұлу – магистрант, әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті, Алматы, Қазақстан, ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-3896-4310>, e-mail: nursulu.m@mail.ru

Оспанов Еділбай – филология ғылымдарының кандидаты, Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогикалық университеті, Алматы, Қазақстан, ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-2253-134X>, e-mail: ospanov.yedilbay@gmail.com

Мергенбаева Арайлым – орыс тілі мен әдебиеті кафедрасының магистранты, Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогикалық университеті, Алматы, Қазақстан, ORCID: <https://orcid.org/0009-0004-5249-1144>, e-mail: mergenbayeva00@bk.ru

Тлеубекова Ботакөз Тургамбаевна – филология ғылымдарының докторы, профессор, Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогикалық университеті, Алматы, Қазақстан, ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-5186-3437>, e-mail: biko.1972@mail.ru

Жетписов Еділ – Абай атындағы Қазақ ұлттық университеті, қазақ тілі мен әдебиеті мамандығының 1-курс магистранты, Алматы, Қазақстан, ORCID: <https://orcid.org/0009-0005-1072-1041>, e-mail: edilzhetpis@gmail.com

Умарова Акмарал Базархановна – магистр, Абай атындағы ҚазҰПУ, Филология факультетінің аға оқытушысы, Алматы, Қазақстан, ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-8528-4131>, e-mail: magenta_feels@mail.ru

Мадиев Сансызбай – филология ғылымдарының кандидаты, доцент, әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті, Алматы, Қазақстан, ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-3255-2689>, e-mail: sansyzbay.madiev@mail.ru

Шарапиева Рысалды – әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті, Баспагерлік-редакторлық және дизайнерлік өнер кафедрасының магистранты, Алматы, Қазақстан, ORCID: <https://orcid.org/0009-0001-4590-0585>, e-mail: sharapievarysaldy@gmail.com

Мукашева Айнур Адилхановна – PhD докторанты, 1 курс. Л.Гумилев атындағы ЕҰУ, Астана, Қазақстан, ORCID: <https://orcid.org/0009-0009-1965-8535>, e-mail: Wayintoenglish@yandex.ru

НАШИ АВТОРЫ

Архангельская Алла Мстиславовна – доктор филологических наук, профессор кафедры славистики Философского факультета Университета им. Палацког в Оломоуце (Чехия), Id=57213609175, e-mail: alla.arkhanhelska@upol.cz

Адибаева Шолпан Тимуровна – кандидат филологических наук, доцент, профессор кафедры казахского и русского языков, Сатпаев Университет, Алматы, Казахстан, ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-1043-3275>, e-mail: s.adibayeva@satbayev.university

Казабеева Виталия Алексеевна – кандидат филологических наук, доцент, профессор кафедры казахского и русского языков, Сатпаев Университет, Алматы, Казахстан, ORCID: <https://orcid.org/0009-0009-2848-6843>, e-mail: v.kazabeyeva@satbayev.university

Кенжегалиева Меруерт Кайратовна – магистрант кафедры казахского языка и литературы Казахского национального женского педагогического университета, Алматы, Казахстан, ORCID: <https://orcid.org/0009-0002-8098-913X>, e-mail: meruertkenzhegalieva@gmail.com

Абишева Сауле Джунусовна – доктор филологических наук, профессор, Казахский национальный педагогический университет имени Абая, г. Алматы, Казахстан, ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-4497-0805>, e-mail: s.abisheva@mail.ru

Атембаева Гульнара Айдашевна – докторант кафедры русского языка и литературы, Казахский национальный педагогический университет имени Абая, г. Алматы, Казахстан, ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-4376-5022>, e-mail: g.atembaeva@gmail.com

Хавайдарова Мехирниса Марсовна – кандидат филологических наук, Казахский национальный педагогический университет имени Абая, Алматы, Казахстан, ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-2128-4236>, e-mail: mechrinisa_73@mail.ru

Бисенгали Зинок-Габден Кабиұлы – доктор филологических наук, профессор, КазНУ им. аль-Фараби, Алматы, Казахстан, ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-1503-2737>, e-mail: zinolgabden@hotmail.com

Жолдасқалиқызы Асель – магистрант Казахского национального университета имени аль-Фараби, г. Алматы, Казахстан, ORCID: <https://orcid.org/0009-0003-6854-5883>, e-mail: azholdaskalikyzy@mail.ru

Герчинска Данута – доктор филологических наук, профессор Поморского университета в Слупске, Польша, ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-3225-2002>, e-mail: danuta.gierczynska@apsl.edu.pl

Казтаева Айымжан – докторант 1 курса литературоведения, Казахский национальный педагогический университет имени Абая, Алматы, Казахстан, ORCID: <https://orcid.org/0009-0004-9244-0384>, e-mail: aiym.kaztaeva@mail.ru

Токшылыкова Гульназ Базарбаевна – магистр, старший преподаватель факультета Филологии КазНПУ имени Абая, Алматы, Казахстан, ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-4116-5042>, e-mail: gulnaz_lit75@mail.ru

Нуракбаева Айгуль – магистрант Казахского национального университета имени аль-Фараби, г. Алматы, Казахстан, ORCID: <https://orcid.org/0009-0004-6102-4548>, e-mail: aigulnurakbay@gmail.com

Матбек Нурсулу – магистрант Казахского национального университета имени аль-Фараби, г. Алматы, Казахстан, ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-3896-4310>, e-mail: nursulu.m@mail.ru

Оспанов Едилбай Толеубаевич – кандидат филологических наук, Казахский национальный педагогический университет имени Абая, г. Алматы, Казахстан, ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-2253-134X>, e-mail: ospanov.yedilbay@gmail.com

Мергенбаева Арайлым – магистрант кафедры русского языка и литературы Казахского национального педагогического университета имени Абая, г. Алматы, Казахстан, ORCID: <https://orcid.org/0009-0004-5249-1144>, e-mail: mergenbayeva00@bk.ru

Тлеубекова Ботакоз Тургамбаевна – доктор филологических наук, профессор, Казахский национальный педагогический университет имени Абая, г. Алматы, Казахстан, ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-5186-3437>, e-mail: biko.1972@mail.ru

Жетписов Едилъ – Казахский национальный университет имени Абая, магистрант 1 курса, специальность Казахский язык и литература, Алматы, Казахстан, ORCID: <https://orcid.org/0009-0005-1072-1041>, e-mail: edilzhetpis@gmail.com

Умарова Акмарал Базархановна – магистр, старший преподаватель филологического факультета КазНПУ имени Абая, Алматы, Казахстан, ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-8528-4131>, e-mail: magenta_feels@mail.ru

Мадиев Сансызбай – кандидат филологических наук, доцент, Казахский национальный университет имени аль-Фараби, Алматы, Казахстан, ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-3255-2689>, e-mail: sansyzbay.madiev@mail.ru

Шарапиева Рысалды – Казахский национальный университет имени аль-Фараби, аспирант кафедры издательского, редакционного и дизайнерского искусства, Алматы, Казахстан, ORCID: <https://orcid.org/0009-0001-4590-0585>, e-mail: sharapievarysaldy@gmail.com

Мукашева Айнур Адилхановна – Phd докторант, 1 курс. ЕНУ имени Л. Гумилева, Астана, Казахстан, ORCID: <https://orcid.org/0009-0009-1965-8535>, e-mail: Wayintoenglish@yandex.ru

OUR AUTHORS

Arkhangelskaya Alla – Doctor of Philological Sciences, Professor, Department of Slavic Studies, Faculty of Philosophy, Palacky University in Olomouc (Czech Republic), Id=57213609175, e-mail: alla.arkhanhelska@upol.cz

Adibayeva Sholpan – Candidate of Philological Sciences, Associate Professor, Professor of Kazakh and Russian Languages Department, Satpayev University, Almaty, Kazakhstan, ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-1043-3275>, e-mail: s.adibayeva@satbayev.university

Kazabeyeva Vitalia – Candidate of Philological Sciences, Associate Professor, Professor of Kazakh and Russian Languages Department, Satpayev University, Almaty, Kazakhstan, ORCID: <https://orcid.org/0009-0009-2848-6843>, e-mail: v.kazabeyeva@satbayev.university

Kenzhegaliyeva Meruert – master's student of Kazakh Language and Literature Department of the Kazakh National Women's Pedagogical University, Almaty, Kazakhstan, ORCID: <https://orcid.org/0009-0002-8098-913X>, e-mail: meruertkenzhegalieva@gmail.com

Abisheva Saule – Doctor of Philological Sciences, Professor, Abai Kazakh National Pedagogical University, Almaty, Kazakhstan, ORCID: 0000-0002-4497-0805, e-mail: s.abisheva@mail.ru

Atembayeva Gulnara – doctoral student of Russian Language and Literature Department of Abai Kazakh National Pedagogical University, Almaty, Kazakhstan, ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-4376-5022>, e-mail: g.atembaeva@gmail.com

Khavaidarova Mekhirsisa Marsovna – Candidate of Philological Sciences, Abai Kazakh National Pedagogical University, Almaty, Kazakhstan, ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-2128-4236>, e-mail: mechrinisa_73@mail.ru

Bisengali Kabiuli Zeinol-Gabden – Doctor of Philological Sciences, Professor, Al-Farabi KazNU, Almaty, Kazakhstan, ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-1503-2737>, e-mail: zinolgabden@hotmail.com

Zholdaskalikyzy Asel – master's student of Al-Farabi Kazakh National University, Almaty, Kazakhstan, ORCID: <https://orcid.org/0009-0003-6854-5883>, e-mail: azholdaskalikyzy@mail.ru

Gierczyńska Danuta – Doctor of Philological Sciences, Professor, Pomeranian University in Słupsk, Poland, ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-3225-2002>, e-mail: danuta.gierczynska@apsl.edu.pl

Kaztayeva Aymzhan – doctoral student of 1st year of Literature Studies, Abai Kazakh National Pedagogical University, Almaty, Kazakhstan, ORCID: <https://orcid.org/0009-0004-9244-0384>, e-mail: aiym.kaztaeva@mail.ru

Tokshylykova Gulnaz – Master, Senior Lecturer of Abai KazNPU, Faculty of Philology, Abai KazNPU, Almaty, Kazakhstan, ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-4116-5042>, e-mail: gulnaz_lit75@mail.ru

Nurakbayeva Aigul – master's student of Al-Farabi Kazakh National University, Almaty, Kazakhstan, ORCID: <https://orcid.org/0009-0004-6102-4548>, e-mail: aigulnurakbay@gmail.com

Matbek Nursulu – master's student of Al-Farabi Kazakh National University, Almaty, Kazakhstan, ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-3896-4310>, e-mail: nursulu.m@mail.ru

Ospanov Yedilbay – Candidate of Philological Sciences, Abai Kazakh National Pedagogical University, Almaty, Kazakhstan, ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-2253-134X>, e-mail: ospanov.yedilbay@gmail.com

Mergenbayeva Arailym – master's student of Russian Language and Literature Department of Abai Kazakh National Pedagogical University, Almaty, Kazakhstan, ORCID: <https://orcid.org/0009-0004-5249-1144>, e-mail: mergenbayeva00@bk.ru

Tleubekova Botakoz – Doctor of Philological Sciences, Professor, Abai Kazakh National Pedagogical University, Almaty, Kazakhstan, ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-5186-3437>, e-mail: biko.1972@mail.ru

Zhetpisov Yedil – Abai Kazakh National University, 1st year master's student, specialty Kazakh Language and Literature, Almaty, Kazakhstan, ORCID: <https://orcid.org/0009-0005-1072-1041>, e-mail: edilzhetpis@gmail.com

Umarova Akmaral – Master, Senior Lecturer, Faculty of Philology, Abai KazNPU, Almaty, Kazakhstan, ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-8528-4131>, e-mail: magenta_feels@mail.ru

Madiyev Sansyzbay – Candidate of Philological Sciences, Associate Professor, Al-Farabi Kazakh National University, Almaty, Kazakhstan, ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-3255-2689>, e-mail: sansyzbay.madiyev@mail.ru

Sharapiyeva Rysaldy – Al-Farabi Kazakh National University, postgraduate student of the of Publishing, Editorial and Design arts Department, Almaty, Kazakhstan, ORCID: <https://orcid.org/0009-0001-4590-0585>, e-mail: sharapievarysaldy@gmail.com

Mukasheva Ainur Adilkanovna – PhD student, 1st year. L. Gumilyov ENU, Astana, Kazakhstan, ORCID: <https://orcid.org/0009-0009-1965-8535>, e-mail: Wayintoenglish@yandex.ru